

Memoria teatrului românesc

George Constantin

Vlad MUGUR

Imagini
de
început

L-am văzut prima oară la examenul de admitere, după ce căzuse de trei ori, iar eu care aveam o calitate (pe lângă multele defecte) adică intuiam talentele, am descoperit, la băiatul acela slab și deșălat cu mișcări incoerente, o privire care râdea și care nu putea fi decât talent. Când a ieșit din sală, i-am spus Aurei Buzescu și lui Mony Ghelester "acesta trebuie să treacă" și așa s-a trezit George în anul I la clasa lui Nicolae Băltățeanu al cărui asistent eram. În clasa aceasta, el și Costică Răuțchi erau iubiții noștri, căci aveau farmec de la început. În același timp, însă, erau problema întregului institut, pentru că nu funcționau deloc la alte catedre (marxism, istoria teatrului ș.a.m.d.) și mergeam mereu la rectorat să le salvăm, în ultima secundă, examenele. Se vedea, oricum, că sunt fenomenali de atunci; trebuiau disciplinați și învățați să vorbească. Talentul lor era în stare brută. George nu era vicios ca Răuțchi, de la școală pleca singur

acasă, nu intra cu gașca în restaurant.

Pentru mine, farmecul lui venea din trecerea instantanee, într-o secundă, de la registrul grav la clown. Nici nu știi cât de conștient era atunci de puterea aceasta a lui. Ea l-a dus la gama nemaipomenită din Don Bazilio, în monologul calomniei. Era un concert actoricesc și nu numai vocal, ci un concert, un Mozart de priviri. Se înfrunta cu Răuțchi (Bartolo) care este mai bun și George-i spunea: "tu joci până intru eu în scenă". "Bărbierul din Sevilla" a fost chiar producția la care Camil Petrescu s-a îndrăgostit de noi – îmi spunea că sunt niște mari actori și el m-a îndemnat la absolvență să plec cu ei toți unde vor fi repartizați. Și am plecat la Craiova, însă George n-a mers cu noi, pentru că fusese luat în armată.

Până atunci, eu care țineam atât de mult la el, mă interesa atât de mult talentul lui, l-am luat la Teatrul Armatei pentru rolul principal din "Furtuni de primăvară" de Nicolae

Tăutu. La a patra repetiție m-a anunțat că nu mai vine, explicându-mi, într-o lungă discuție, că nu suportă mentalitatea actorilor profesioniști de acolo, care se uitau de sus la el, ceea ce-l paraliza. Nu m-am lăsat și l-am luat, în anul al II-lea, la Bacău în "Drumul soarelui" pentru rolul principal ca să aibă contact cu scena și actorii profesioniști. La Bacău a fost debutul său.

Un alt element important din începuturile sale a fost lucrul cu Lucian Pintilie ca student-regizor, sub egida noastră, la "Amphitryon" de Plaut, unde juca rolul titular. Era excelent. Răuțchi era Sosia. leșeau niște scandaluri de nu se putea repeta și atunci mi-am luat un scaun și l-am pus lângă ușă ca să-i supraveghez tot timpul și să-i potolesc. Știam că toți erau excepționali și merită efortul. Băltățeanu era un mare profesor pentru mine, pentru ei era un geniu care se amesteca printre muritori. Aveau talent, aveau o stea, dar a fost

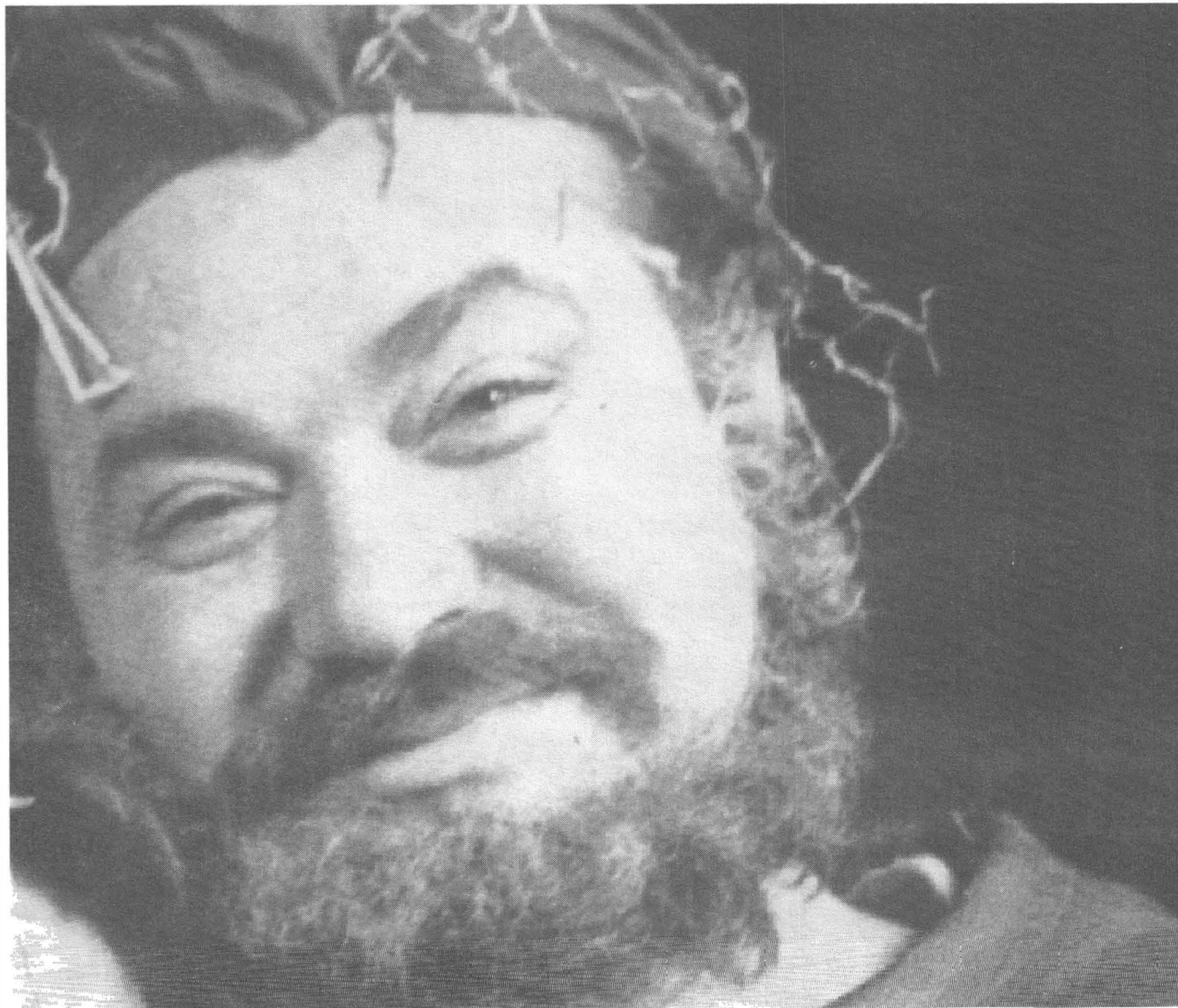
important și mediul în care au trăit și lucrat. La repetițiile și producțiile noastre veneau Camil Petrescu, Mihai Ralea, Tudor Vianu și actori mari. Mihai Popescu, de pildă, care fusese elevul lui Reinhardt m-a învățat că la un rol mare și dificil trebuie să-ți alegi 3-4 momente importante pe care să le faci în forță, restul poate fi mai jos, dar să nu trădeze logica personajului. Eu, la rândul meu, i-am învățat pe ei și George, totdeauna, așa a făcut.

Aveam însă și vizitele de control ale tovarășilor activiști culturali. Odată, în timp ce lucram "Bărbierul din Sevilla", intră Marcel Breslașu însoțit de un

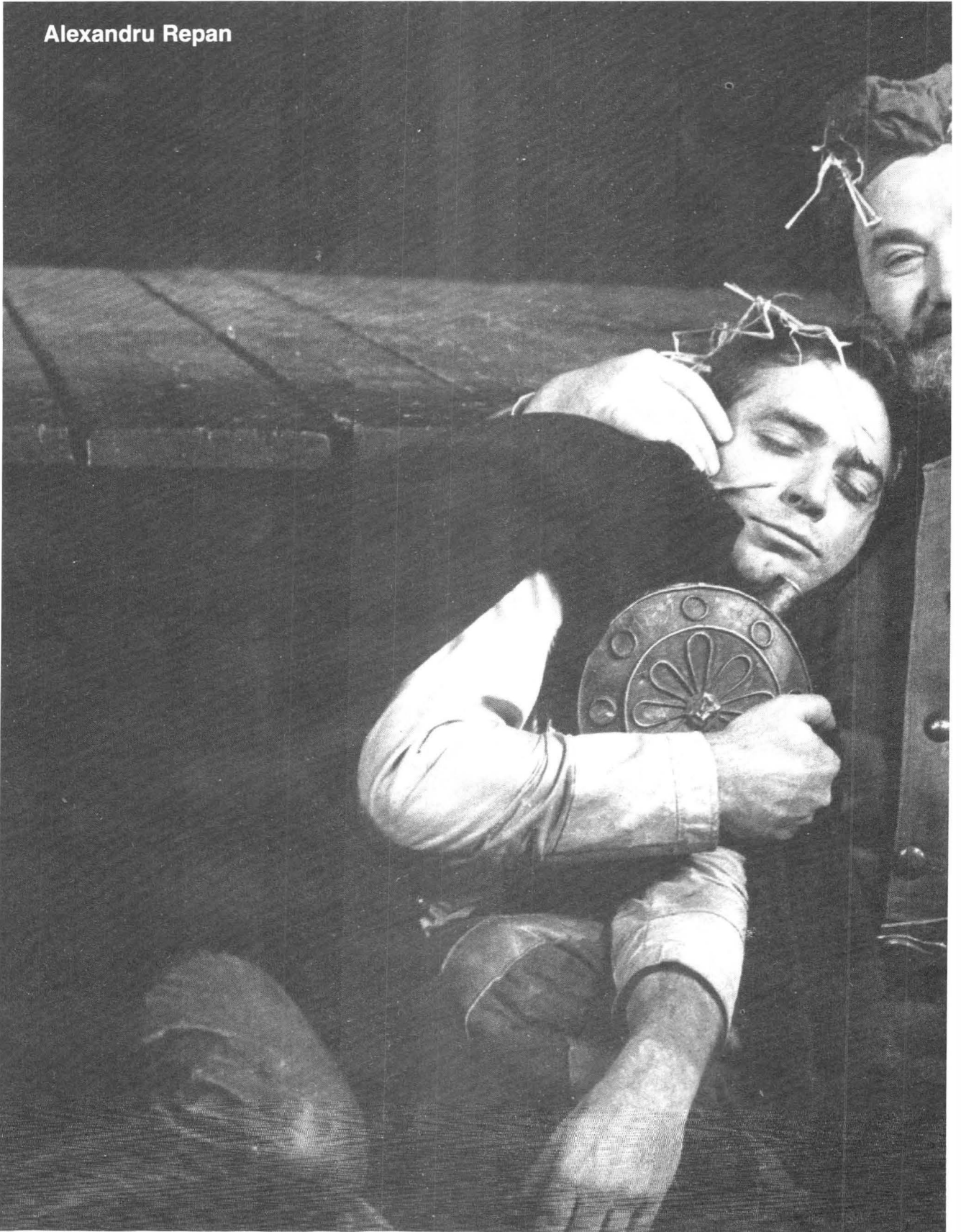
grup de tovarășe și fără "bună ziua", fără nimic, se așează pe scaune. Nicolae Bălțățeanu care stătea până atunci cam ca de obicei, precum "Gânditorul" lui Rodin și ne urmărea printre degete se ridică și spune: "Dragă Vlad, Sanda, George și Rautchi voi știți că noi îl jucăm aici pe Beaumarchais, un scriitor francez, realist critic, care satiriza nobilimea și-l jucăm în scumpa noastră patrie Republica Populară Română", se întoarce spre comisie și se prezintă "Bălțățeanu". Au înlemnit tovarășii.

George mi s-a părut totdeauna un clown tragic, nu un actor romantic, epic sau doar tragic cum îl vede

Ciulei, de pildă. Avea o vorbire specială, întretăiată; avea culoarea cuvântului, plastica lui, pe care o schimba de la propoziție la propoziție. Între noi era o mare dragoste artistică, dar n-am mai apucat să lucrăm. El intrase pentru toată viața tocmai în teatrul din care fugise. Ultima noastră întâlnire a fost în 1991. În biroul meu de la "Odeon" (în timpul scurtei mele direcții), unde am plănuit să facem un spectacol. El își dorea să facă Shylock din "Neguțătorul din Venetia". L-am găsit atunci foarte echilibrat, poate cu aceeași timiditate pe care a avut-o toată viața. Dar eu am plecat de la Odeon și...

Alexandru Repan

George Constantin

